

Szakmai beszámoló az LIDC 2019-es konferenciájáról: A versenyjog és szellemi tulajdonjog innovációja, modernizációja

A Magyar Versenyjogi Egyesület az alábbiakban teszi közzé Albert Lili (Cerha Hempel) és Virág Péter (DLA Piper) szakmai beszámolóját a Nemzetközi Versenyjogi Egyesület 2019. november 7 és 10. közötti nemzetközi konferenciájáról.

A konferencia 2019.11.7-én a nyitó esttel vette kezdetét, mely lehetőséget nyújtott megismerni a konferencián résztvevőket.

Az első szakmai nap péntek volt, a nyitóbeszédet Carmen Verdonck, Muriel Chagny, és Jean-Louis Fourgoux tartották.

Az első előadást Juliane Kokott, az Európai Bíróság főtanácsnoka tartotta. Előadása során kitért a Bíróság viszonyára a modernizációval, digitális innovációval kapcsolatban, melyet négy témára épített fel: magánszemély általi jogérvényesítés, eljárási jogok, az EUMSZ 101, 102. cikkének érdemi vizsgálata, és a digitális csatornák, piacok kihívásai. A problémaköröket ismert jogesetekkel mutatta be, melyek közül kettőt emelnék ki, a Bundeskartellamt Facebook ügyét, és az AC Treuhand esetet. Az előbbi érdekessége, hogy összekapcsolja a versenyjogot az adatvédelemmel. A Facebook ún. abusive data policyt alkalmazott, amikor gyakorlatilag korlátlan adatgyűjtést folytatott, illetve szintén korlát nélkül összekötötte a felhasználókkal a közösségi oldalon kívülről szerzett adataikat. Az AC Treuhand ügy említése pedig azért volt érdekfeszítő, mert levezethető belőle a közvetítők algoritmusok működéséért való felelősségének kérdése. Kokott szerint a versenykorlátozás legnagyobb eséllyel akkor következhet be, ha a versenytársak ugyanazt az algoritmust használják árait kialakítása során.

A második beszédet Cecilio Matero Villajero (DG COMP) tartotta. Kiemelte az innováció fontosságát, amelyet védeni kell a fogyasztók érdekében. Elhangzott továbbá, hogy egészséges verseny mellett mindig is szükség lesz innovációra, és, hogy azok lesznek képesek kezelni az új igényeket, akik innovatívak. Tapasztalata szerint a piaci szereplők nem mindig törekszenek az innovációra, melyre példaként említett ugyan egy folyamatban lévő ügyet is, de a részletekről nem adhatott tájékoztatást, az ügy lényege, hogy három kartellező vállalkozás próbált meg az innováció útjába állni. Beszéde során a hatóságok feladatait is részletezte. A hatóságoknak fel kell tudniuk ismerni, hogy mi az, ami jó hatással van a piacra, az innováció pedig általában ilyen. Nem kell ellenezni minden kooperációt, egyezséget, hiszen a versenytársaknak bizonyos szinten együtt kell működniük, pl. a kutatás-fejlesztés területén, természetesen a jogi kereteken belül. A hatóságok másik feladata, hogy ha felismernek egy jogsértést, nem szabad addig várniuk, amíg annak káros hatásai bekövetkeznek, hanem korábban közbe kell lépniük. Ez nehéz feladat, hiszen bizonyítaniuk kell tudni a jövőbeli káros hatást. Erre példaként említette a Broadcom amerikai chipgyártó vállalattal szemben idén októberben hozott ideiglenes

intézkedési rendelkezést, amely a Bizottság utóbbi 18 évben hozott első ideiglenes intézkedése volt. Végül megemlítette, hogy a csoportmentességi rendeletek hamarosan hatályukat fogják veszíteni, megújításuk során pedig az adat és az új közgazdaságtani megközelítés fontos szerepet fog játszani. Hangsúlyozta, hogy a mesterséges intelligencia és az adatok felhasználásának mindig etikusnak kell maradnia. A beszédet azzal zárta, hogy a Bizottság a jövőben is megtesz minden tőle telhetőt.

A következő blokk a hatóságok általi jogérvényesítés innovációjáról szólt (vizsgálat, kötelezettségvállalások, szankciók).

Michael Grenfell az angol Versenyhatóság igazgatója beszéde során kiemelte az online kereskedelem fontosságát, annak előnyeit és potenciális problémáit. Hangsúlyozta azonban, hogy az online eladás betiltása nem lehet megoldás. Kitért az árösszehasonlító programok általi horizontális áröngzés problémakörére is, ami adott esetben spontán is létrejöhet. Ennek megítélése és kezelése jelenleg az egyik legnagyobb kihívás, amellyel szemben állunk.

Véronique Thirion a belga Versenyhatóságtól a különböző szektorok megismeréséhez megfelelő szaktudás megszerzésének nehézségeiről is beszélt többek között. Elmondása alapján mind időbeli, mind anyagi ráfordításokat igényelt az, hogy kezeljék ezt a helyzetet. Alternatív megoldásként a külső szakértőket említette, azonban ezt sokszor az összeférhetetlenség akadályozza, ugyanis kevés szakértő van a piacon. Az újfajta megoldások terén elhangzott, hogy bizonyos esetekben elég lehet, ha a jogsértő a kárt a károsultaknak téríti meg, például, amikor könnyen azonosíthatóak a károsultak. Preventív intézkedésként arról beszélt, hogy a versenyjogi aggályokat ébresztő megállapodásokat érdemes előre kivizsgálni, és a káros versenyjogi hatás elkerülése végett rábírn a vállalkozásokat, hogy kövessék az elvi döntésben meghatározottakat.

Isabelle de Silva a francia Versenyhatóság elnöke szerint a hatóságok részéről több aktivitás, célzottabb és preventív intézkedések, és megközelítés szükséges. Szerinte – a jogsértés típusától függően – a magas büntetések akár hatástalanok is lehetnek, azonban a megfelelő intézkedéseknek megalapozottabb hatásaik lehetnek a piacon. Elmondása szerint akár az iránymutatások, az ún. soft law intézkedések is érhetnek el szignifikáns hatást.

Andreas Heinemann a svájci Versenybizottság tagja szintén kitért a horizontális áröngzés problémáira, ugyanis azok adott esetben igazolhatóak hatékonysági alapon. Elmondta, hogy megoszlanak a vélemények a tekintetben, hogy szükséges-e emberi tudatosság a kartellhez, vagy algoritmusok is létrehozhatják. Heinemann szerint nem fekete dobozokról van szó, amelyeket lehetetlen megérteni, hanem az algoritmusok esetén szükséges lehet a közbelépés, azonban ennek a megítélése egy újabb kihívás, amely előttünk áll. Beszéde során elmondta, hogy a Bizottság a svéd közbeszerzési ügynökségek adataival dolgozik, és sikerült kifejleszteniük bizonyos paraméterek alapján egy mintát, amellyel kiszűrhetik a gyanús magatartásokat. Ezt azonban rugalmasan kell kezelni, az adatbázist gyakran módosítani kell, és szűrni az adatokat. Hangsúlyozta, hogy ez nem bizonyíték, csak az eljárás

része, a bizonyítékot ezután még mindig be kell szerezni. Fontos tudni, hogy ennek a módszernek érzékelhető preventív hatása is van.

Eddig a pontig a konferencia párhuzamosan angol és francia nyelven folyt.

A következő előadás a digitális innovációról és a versenyjogról szólt, ezzel párhuzamosan zajlott a műsor-szolgáltatási jogokról, szellemi tulajdonjogról és a versenyjogról szóló előadás. Az előbbi előadást hallgattuk meg, mely résztvevői:

- Jacqueline Riffault-Silk: az Európai Versenyjogi Bírók Egyesületének tiszteletbeli elnöke
- Virgine Beaumeunier: DGCCRF
- Florian Bien: a Würzburgi Jogi, Közgazdasági és Társadalomtudományi Egyetem dékánja
- Fabien Curto Millet: a Google közgazdasági igazgatója
- Pascale Déchamps: az Oxera párizsi irodájának vezetője
- Riccardo Falconi: az Uber jogi igazgatója

voltak.

A panelen elhangzottak többek között a digitális piac sajátosságai:

- áttörő újítások
- kirívóan alacsony költségek
- két vagy többoldalú piacok
- piaci átrendeződés
- „single- és multi-homing”

Furman és Vestager 2019 márciusában publikált „Unlocking digital competition: Report of the Digital Competition Expert Panel” című jelentésének megfelelően a digitális piacot az előadók is három típusra osztották. Ezek a következők (i) online platform (platformgazdaság), (ii) digitális hirdetések, (iii) adatgyűjtés (adatgazdaság).

Az (i) online platformok értéke a felhasználók számától valamint a felhasználói csoportoktól függ, akár „zero pricing”-hoz is vezethet.

A (ii) digitális hirdetések kapcsán elhangzott a reklámüzenetek példátlan skálája, terjedelme és pontossága, valamint azok mennyisége.

Az (iii) adatgyűjtésre jellemző, hogy

- sok platformon jelentős értéket generál a felhasználói adatokhoz való hozzáférés, továbbá
- többféle módon pénzzé tehető (fogyasztói trendek megismerése, reklám);
- nem minden adat egyformán értékes és

- nem versengő jellegű.

Felvetődött továbbá annak a kérdése is, hogy hogyan biztosíthatjuk, hogy a megfelelő összefonódásokat vizsgálják a hivatalok. A digitális piacokon előfordulhatnak olyan innovatív vállalkozásokat érintő fúziók, amely résztvevőinek jelenlegi forgalma csak csekély vagy egyáltalán nincs is. Erre példa a Facebook / WhatsApp összefonódás, amely nem haladta meg az EU küszöbszámait. Az ilyen jellegű összefonódások felkeltik az aggodalmat a „killer acquisition”-nel kapcsolatban, ugyanis ezeket a vállalatokat lehet, hogy nem sikerül elérnie a jelenlegi uniós és nemzeti iránymutatásoknak.

A következő opciók merülhetnek fel:

- a forgalom küszöbértékeinek használata a tranzakciók szűrésére
- utólagos értékelés
- a bejelentés kötelezővé tétele a „stratégiai piaci státusú” vállalkozások általi összes ügylet esetében (Furman)

A Microsoft és Facebook kulcsfontosságú tranzakcióit a következő táblázat foglalja össze:

Facebook / Instagram (2012, \$1mrd)	feltétel nélkül engedélyezte az OFT
Facebook / WhatsApp (2014, \$19 mrd)	feltétel nélkül engedélyezte a DG Comp
Microsoft / Skype (2011, \$8,5 mrd)	feltétel nélkül engedélyezte a DG Comp
Microsoft / Yahoo (2012)	feltétel nélkül engedélyezte a DG Comp
Microsoft / LinkedIn (2016, \$26.2 mrd)	feltételekkel engedélyezte a DG Comp
Microsoft / Github (2018, \$7,5 mrd)	feltétel nélkül engedélyezte a DG Comp

Az „A” kérdés a következő volt: To what extent should competition law be concerned with differences in prices, terms and conditions, or quality offered by suppliers to different purchasers? A kérdés megtárgyalására sajnos nagyon kevés idő jutott, 75 perc helyett 45 perc, programcsúszás miatt. Az elnök Thomas Hoeren volt (a Münster-i Egyetem versenyjogi professzora), a nemzetközi reporter-ek pedig Christophe Lemaire (a Paris I Egyetem előadója, és a párizsi Ashurst partnere) valamint David Sevy (Compass Lexecon ügyvezető alelnöke) voltak.

A „B” kérdés így szólt: Should there be legal restrictions on the ability of persons who claim, without sufficient justification, to hold IP rights that have been infringed to bring, or to threaten to bring, legal proceedings based on such claims against their competitors or others?

Az „A” kérdésben nem született határozat, jelen beszámoló elkészültéig a „B” kérdésre vonatkozó határozat pedig jelenleg még nem hozzáférhető.

Az utolsó panel, - Hogyan kezeljük a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat? - levezető elnöke Nathalie Lobel-Lastmann (az LIDC főtitkárhelyettese) volt, előadói pedig Csiszár Pál (az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatóság 'Ipar, Gyártás és Mezőgazdaság' részlegének igazgatója), Javier Berasategi (a Berasategi & Abogados iroda alapítója), Jacques Creyssel (Fédération du Commerce et de la Distribution, igazgató) és Jules Stuyck (professzor emeritus a Leuveni és Nijmegeni Egyetem) voltak.

Csiszár beszélt a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló 2019/633 számú irányelvről, annak céljairól, nevezetesen a mezőgazdasági termelők, a mezőgazdasági termelők szervezeteinek és a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek erősebb vevőkkel szembeni gyengébb (kis-, közép- és közepes méretű) szállítók minimális védelmi szintjének meghatározása. Az irányelv megpróbálja orvosolni a gyengébb szállítók alkupozícióinak egyenlőtlenségét az erősebb vevőkkel fennálló kapcsolatokban. Továbbá bevezeti az úgynevezett „dinamikus megközelítést”, amelyben csak az eladónál nagyobb vásárlók esetén garantált a védelem. Az irányelv átültetésének 2021. május 1-ig kell megtörténnie a nemzeti jogokba, alkalmazni pedig 2021. november 1-től kell majd.

Berastegi kitért többek között a platformok és szupermarketek összehasonlítására. Mindkettőre jellemző a sajátmárkás termékek előnyben részesítése, valamint a szállítói tisztességtelen kereskedelemre vonatkozó panaszok hasonlósága. Emellett feltételezhető, hogy intenzív az árverseny, továbbá kisszámú fogyasztói panasz és magas árátláthatóság, valamint párhuzamosság jellemző mindkét piacra.

Creyssel az új kiskereskedői képről és a tisztességtelen kereskedelmi szabályokról is beszélt.

Szerinte a következők jellemzik a jelen helyzetet:

- a versenyszabályokat be nem tartó transznacionális szereplők szerepe növekszik,
- a nemzeti szabályozási rendszerek között fokozódik a verseny,
- az azonos tisztességtelen kereskedelemre vonatkozó szabályoknak egyre kevésbé felelnek meg a kereskedelmi vállalatok.

Creyssel szerin szükséges az önszabályozás megerősítése is. Ennek az alapja egyszerű, stabil és pontos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó szabályok megalkotása szükséges, lehetőség szerint harmonizáltan. Szükségesek a gyártók és a kiskereskedők együttműködő testületei is, e szabályok alkalmazásának megkönnyítésére (pl. francia CEPC, európai SCI). Végül pedig szorgalmazza a mediáció szerepének erősítését is.

Szeretnénk még egyszer megköszönni a lehetőséget, hogy részt vehettünk a konferencián. Nagyszerű lehetőség volt a fentiekben röviden bemutatott rendkívül színvonalas előadások meghallgatása. Számos érdekes emberrel, és a versenyjog „hírességeivel” pl. Mario Montival is lehetőségünk nyílt

megismerkedni. A konferencia nem szakmai része is egészen magas színvonalú volt. Reméljük a jövőben még lehetőségünk nyílik részt venni a konferencián.

A jövő évi brüsszeli konferencia egyik fő témája a digitális korszak lesz, amelyről úgy gondoljuk, tökéletes témaválasztás.